

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Gazeta Częstochowska

Redaktor Zygmunt Trzebiński.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA
Częstochowa, Aleja II № 38, telefon № 50.

Wydawca Antoni Siennicki.

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronie IV-ej. Cena 3 kop.

PIWO SKIERNIEWICKIE na Wystawie w Częstochowie nagrodzone
Wielkim Złotym Medalem
Sprzedaż: Pawilon Główny: SKŁAD Częstochowa Mała 16 tel: 320

W TEATRZE MIEJSCOWYM z powodu przedstawienia
trupy japońskiej p. HANAKO
DZIŚ PRZEDSTAWIENIA KINEMATOGRAFICZNEGO NIE BĘDZIE

KALODONT
Niezbędny krem do zębów
Utrzymuje zęby biało, czysto i zdrowo.
ŻĄDAĆ WSZĘDZIE.

jak nie jest. Sam jestem niem-
cém, synem kolonisty, i jako taki
znam tych ludzi nawskróś pod wzglę-
dem ich przekonañ. Rozmawiając z ni-
mi, niejednokrotnie miałem sposob-
ność dowiedzieć się, że Volksblatt za-
wiódił ich oczekiwania i nie spełnia
swego zadania tak, jak to spodziewano
się w chwili założenia.

8-klasowy zakład naukowy
Cz. BAGIEŃSKIEGO
w Częstochowie, ul. Szkolna 10.
Egzamina wstępne po wakacjach.
Od 1 do 15 września codziennie.
Egzamina poprawcze dla uczni od 9 Września.
Początek lekcji 17 Września. 643

Lekarz-Dentysta 20
Michał Grejniec
Powrót
peleca № 1 swego Wydawnictwa
Popularnego p. t.
„Ogólne zasady pielęgnowania zę-
bów i jamy ustnej“ cena 5 i 10 k.
żądać w księgarniach lub wprost od
autora i wydawcy w Częstochowie,
i Aleja Nr. 10.
Kupującym w większych ilościach—
znaczne ustępstwo.

Z „Volksblattu“ stał się „Hetzblat-
tem, czego dowodem są między innymi
ostatnie artykuły, jak np. nieudolnie
naciągany wywód, że Galicja nie była
ziemią polską, albo artykuł z okazji
Daru grunwaldzkiego, w którym autor
w niezwykle brutalny sposób odmawia
polakom wszelkiej chwały z powodu
zwyctwstwa odniesionego nad Zakonem
krzyżackim pod Grunwaldem. Ohydą
wprost przejąć musi każdego człowieka
kulturalnego zakończenie tego artykułu
przepelnionego butą i samolubstwem,
niegodnym człowieka rozważającego sobie
jakiekolwiek prawo do wykształcenia.
Choć jestem Niemcem, to przecie z obu-
rzeniem czytałem utwór (patrz Volks-
blatt nr. 52 z 30 lipca 1909 str. 5 „Dar
grunwaldzki“) w którym autor woła:
„Dar grunwaldzki? Znajdźcie sobie
jeszcze dziesięć powodów do jakiegoś
Daru grunwaldzkiego, a mimo to zo-
staniecie zawsze, czym jesteście: pa-
chołkami władzy i kultury niemiec-
kiej“.

Istniejąca od roku 1856
Cenniki na żądanie franko

Fabryka Wyrobów Platerowanych
i artystycznych z brązu złoconego i patynowanego
B-GI HENNEBERG

w Warszawie
Zarząd i Składy Magazyn
Wolska № 17, tel. 124 | Trębacka I, telefonu 16
Mickiewicza

Niemiec o H. K. T.

Niemiec przeciwko Niemcom: zjawis-
ko zaiste niesłychanie rzadkie i cieka-
we. Buńczuczne, agresywne i bez-
względne wystąpienia Niemców galicyjs-
kich przeciwko polakom, z którymi
stosunki panowały dotąd jak najlepsze
— zniewoliły jednego z młodych Niem-
ców o wykształceniu uniwersyteckim
do wystąpienia przeciwko tej podbu-
rzającej polityce „Deutsches Volksblat-
tu i „Bundu“ galicyjskiego.

List ten jest niesłychanie cennym
przyczynkiem do postępowania pola-
ków wobec narodowości, zamieszkują-
cych Galicję, autor bowiem jego daje
najlepsze świadectwo naszej lojalności
względem nich i sprawiedliwości w
traktowaniu spraw obcych. Stąd okaz-
uje się: że „Polnische Wirtschaft“ w
rzeczywistości przedstawia się inaczej,
jeśli patriota niemiecki reagować musi
na podburzania niemieckie przeciwko
tej właśnie gospodarce.

Oto ów ciekawy dokument:
„Prawie we wszystkich dziennikach
polskich czytamy w ostatnich czasach
często większe lub mniejsze notatki,
zwracające uwagę na artykuły Deut-
sches Volksblatt in Gallizien, w któ-
rych organ ten w sposób bezczyny ude-
rza na drogę każdemu polakowi
pamiętki narodowe i historyczne i
sieje wśród Niemców galicyjskich nie-
nawiść do wszystkiego, co polskie.
Zdałoby się, iż to, co pisze w
sprawach tych organ, słusznie zwany
wszechniemieckim, jest przekonaniem
ogółu Niemców w Galicji. A przecież

Takimi to sposoby Deutsches Volks-
blatt, który przy każdej sposobności
zaznacza, że w każdej sprawie kieruje
się li tylko zasadą sprawiedliwości i
szlachetności—podjudza spokojnych ko-
lonistów niemieckich przeciwko polakom.
A przecie niema nikogo wśród Niem-
ców, którzyby nie znał popularnego kró-
la Sobieskiego i bohaterskiej jego obro-
ny Wiednia przed Turkami. Któż zresz-
tą nie wie, że nikt inny, jak tylko
polacy byli przedmurzem chrześcijań-
stwa i w pierwszej linii zagrożonej
niemczyzny. To też słusznie w cy-
tankach niemieckich dla niemieckich
szkół ludowych mamy utępy z dziejów
polskich, w których podnosi się pełne
chwały panowanie królów z rodu Ja-
giellonów i innych.

Zasadą Niemców galicyjskich, jako
wiernych obywateli austriackich, było
dotychczas i jest: „żyć w jaknajlepszej
zgodzie“ z narodem, wśród którego
mieszkają. Dowodem tego są między
innymi każdorazowe wybory do Sejmu
i Parlamentu. Przyszli Volksblatt i
szerzy nienawiść do polaków, a nawet
wśród Niemców samych wprowadza roz-
dwojenie i niezgodę, bo nie wszyscy
pogodzić się mogą z zapartowaniami
panów z redakcji Volksblattu.
Jaskrawym przykładem tej nikczem-
nej w najwyższym stopniu roboty jest

POLECA:
wy bór Nowości
Sztućce 580-6-1

oraz specjalny gatunek przedmiotów dla restauracji na najbilszym metalu grubo
srebrzonym.
Nagrody
w ostatnich 14 latach firma otrzy-
mała.
7 medali 2 d. srebrne
5 złotych
przyjmują obstar. po cenach hurtowego cennika
Składy przedmiotów kościelnych
pp. K. M. Sakowski, K. Chachulski, Ludwik Meźnicki,
F. Jędrzejczyk, Bracia Paciorkowscy.
Zastępstwo na na Zagłębie, na wyroby dla restauracji, klubów, bufetów powierzyliśmy
p. Józefowi Węgierkiewiczowi w Sosnowcu

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Częstochowa, Aleja III-cia „dom własny“
Pierwszorządny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
WYKONYWA: RZEZBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE i SZTUKATERJE. Telefon № 260.

RYDZEWSKI i S-ka
Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.
23 Telefon № 1.

Tarcze szmerglowe krajowego wyrobu pod firmą: „Towarzystwo Wyro-
bów Szmerglowych „Union“ w Warszawie, niezem nie ustępujące zagra-
nicznych. Oferty na żądanie. Okazy na wystawie w głównym pawilonie.

Do obejrzenia na wystawie: WYŻMACZKI

Madame Sans Gène

najlepsze w świecie, oryginalne amerykańskie, wzmocnionej i udoskonalonej konstrukcji z żyzkami kulkowemi Lovella. [Przy użyciu tych wyżmaczek można w tym samym czasie wyjąć 5 razy więcej bielizny, niż zapomocą wyżmaczek innych systemów.

Gwarancja trzyletnia.

Cenniki na żądanie franco i gratis.

Krzysztof Brun i Syn.

w Warszawie, plac Teatralny. 552-6-3

Prosimy przyjąć pod uwagę, że **nowowypuszczone papierosy** pod nazwą

„Nowość”

5 szt.	2 kop.
10 „	4 „
15 „	6 „
25 „	10 „

zamieniają swym wyborowym smakiem papierosy droższe innych fabryk

Kołobow i Bobrow

w Petersburgu.

517-3-3

SKŁAD FABRYCZNY

T-wa „Prowodnik”

w RYDZE.

w Częstochowie, Teatralna 13. Tel. № 1.

Wyroby techniczne

Gumowe i Azbestowe

do wszelkich gałęzi przemysłu

Obcęgi gumowe

do kół powozowych

Bandaż, Osie, Resory

OPONY do samochodów i rowerów.

Weże gumowe i parciane

Obcasy gumowe.

271

Z dniem 8-ym lipca otworzyłem w Warszawie przy ul. Chmielnej 64

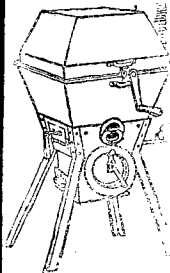
BIURO MELJORACYJNE

Drenowanie pol ornych, osuszanie i nawodnianie łąk. Urządzenie stawów i torfiarni. Osuszanie wilgotnych domów. Urządzenie wodociągów i kanałów. Budowa zastaw śluz, upustów i mostów drewnianych, mуровanych i syst. HENNEBIQUE. Budowa dróg i kolejek leśnych i dojazdowych różnych systemów. Budowe cegielni o ciągłym palenisku dla wypalania sączków, dachówek i cegieł. Stosownie do upoważnienia Dyrektora Głównej Tow. Kred. Ziemińskiej z dnia 15 (28 maja № 8925). P. P. Klienci na zasadzie moich projektów mogą otrzymać nowe pożyczki meljoracyjne.

Wacław Rzepecki, Inżynier.
Upoważ. Technik Meljoracyjnyj.

139-4-3

„Całą Parą”

Parowa maszyna do prania dla domowego użytku, jedyna w świecie, która nie drze i nie niszczy bielizny. Pranie odbywa się wyłącznie za pomocą pary bez najmniejszego mechanicznego tarcia bielizny 75% oszczędności na czasie pracy i wydatkach. Absolutna gwarancja za świetne wyniki prania. Obejrzej i nabyć można na placu Wystawy Częstochowskiej w Pawilonie Wielkiego Przemysłu w kabinie firmy: **Krzysztof BRUN i Syn**, tamże można otrzymać cennik z dokładnym opisem maszyny. Tysiące maszyn w użyciu.

Tow. Akc. J. A. JOHN.

Warszawa, Hortensja № 7.

601

210.

Motory

Lokomobile

Masz. parow.

Reparacja. Konserwacja. Sprzedaż.

T. Rychter Warszawa, Okopowa 21.

PRODUKTA Z SOLI NATURALNEJ DOBYWANEJ Z WODY

VICHY

ŹRÓDEŁ RZĄDU FRANCUSKIEGO

PASTILLES VICHY-ÉTAT 2 lub 3 po każdym jedzeniu ułatwiają trawienie.

COMPLÉMENTS VICHY-ÉTAT dla przygotowania samemu wody alkalicznej i frazowej.

W Częstochowie do sprzedania dom w III Aleji z placem frontowym na warunkach przysięgłych, bliżej szczegółów na miejscu, wiadomość w administracji gazety. 569-5-3

Zakład Ogrodniczy
S. JASTRZĘBSKIEGO
Aleja № 16. Telefonu № 65
w Częstochowie.

NA WYSTAWIE w pawilonie głównym, w kabinie № 123, sprzedaj kwiatów ciętych i do nieczkowych. Zamówienia na bukiety i dekoracje. 362

Od 1 października do wynajęcia pokój umiarkowany rocznie lub miesięcznie Aleja III № 71. 568-5-3

Do sprzedania w dobrym stanie 4 fotele i kanapa. Wiadomość Szkołna 13 577-3-8

Sklep spożywczy do sprzedania Sulica św. Władysława Nr. 7 589 4-3

Potrzebni zdolni ślusarze II Al. 36 599 3-3

3000 rubli do pożyczania na 1 numer hipoteki 603-3-3 w administr.

Sprzedam maszynę szewską słupkową Szkołna Nr. 11 606-4-3

W Częstochowie są do sprzedania różne warzywa ogółem na czterech morgach ziemi Wiadomość Piotrowska Nr. 8 u M. Kucharskiego 610-4-4

Biżuterki do sprzedania, Aleja II № 36 u kowala 492-12-2

Kraków Zakład wodolecznicy i sanatorium spec. chorób nerwowych Dera Kupczyka-u. Szajskiego. 11-9 2021

Do pracowni Haftów i znaczenia bielizny. Maryi potrzebne są panny i uszenie. II Aleja № 29 643-3-1

Pokój z utrzymaniem do wynajęcia od października. wejście osobne Teatralna 31 I piętro. 636-4-1

Pawilony z Wystawy do Sprzedania

Pawilon Rolniczy. dający się użyć jako budynek klubowy lub sportowy, magazyn, poczekalnia z restauracją i t. p. metrów kw. 870

Pawilon A. Grodzkiego. do użytku, jak rolniczy, mleczarnia i t. p. metrów kw. 210.

Bar Krakowski. restauracja z tarasem na piętrze, kuchnia i t. p. przybudówki, metrów kw. 427.

Pawilon. do wyrobu i sprzedaży wełnin, do użytku na sprzedaż wszelkiego rodzaju produktów w parkach i na placach — ko poczekalnia, altana ogrodowa lub t. p. metr. kw. 37.

3 Pawiloniki. jako budki sodowe, altany i t. p. po 6 1/2 metr. kw. każdy.

2000 metr. kw. dachu. wraz z krokwiami ze stajen.

Filipezyński Lopiński i S-ka

Wiadomość w Biurze Architektoniczno-Budowlanem. 559-5-3
w Częstochowie, Cerkiewna 7. tel. 150.

W. Rund i T. Mierzejewski

Warszawa—Praga. Inżynierska № 5.
Telefon 146-94.

Filija: Marja-Regina, Marszałkowska 61. Tel. 135-00

Zawiadamiają Sz. P. Inżynierów, Budowniczych, Architektów i t. p., że wykonywają kopiowanie rysunków technicznych na papierach światłoczułych, „pozytywnych i negatywnych własnego wyrobu. Sprzedaż detaliczna i hurtowa pap. erów światłoczułych oraz **należących angielskich kalek** płóciennych „IMPERIAL”, „VELLUM” i „RELANCE” po cenach najniższych.

Zakład pozostaje pod kierunkiem specjalistów inżynierów chemików.

494-4-3

Darmo! prawie Darmo!
Tylko za rb. 2 kop. 80.

Zegarek męski z prawdziw. amerykańskiego złota, ładnie grafirowany „SOLOIR” nie odróżnia się od złotego 56-aj pr. Konstrukcja doskonała, ANKIER, ze złotej tab. „Watch”, nakręca się raz na 36 godz. bez łyżczyka. „Remontoir”, wyregulowany do minut, z poręczeniem piśmiennem na 6 lat. Cena zamiast rb. 8—tylko rb. 2 kop. 80, 2 szt.—rb. 5 k. 25. Dla rozpowszechnienia mojego przedstawicielstwa dołączam do każdego zegarka zupełnie darmo: 1) Dzwonki wspaniałe z amerykańskiego złota, 2) Brelok piękny lub szycoryk kieszonkowy „Solingen”, 3) Piśmienny przybór kieszonkowy. Nowość—Cygro i woreczek zamiszowy do zegarka. Obstalunki wysyłam pocztą za zaliczeniem nawet bez zadatku. Adresować: Przedstawicielstwo zegarków „SOLOIR” p. f. „R. SZMULEWICZ” Warszawa, ul. Twarda № 24

P. S. Za przesyłkę i opakow. dolicza się do 1-go lub 2-ich zegarków 40 kop.

„ARYSTOKRATYNA”
Mydło, krem i proszek.

Odnaczona na wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna” działa przez swą zawartość węgliku antyseptycznie i orzeźwiająco, już po krótkim użyciu—staje się skórę lśniąco białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku.

Piegi, zmarszczki, wągry, złote plamy „Arystokratyna” usuwa po kilkorazowym użyciu.

Żądać w **składach aptecznych i aptekach.**
Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie aptecznym **Wacława ORZEŁ**
w Częstochowie, III Aleja № 48.

PASTYLKI 40 KEFIROWE 5 SZT.

IRS WARSZAWA

E. GESSNERA

JEDYNY tan i udatwiony i higieniczny sposób przyrządzania sobie kofeiny poleca

APTEKA — JEROZOLIMSKA 27.

Dotrzeć można w apteczce Jerzmanowskiego i Krasuskiego w Częstochowie.

PRENUMERATĘ i OGŁOSZENIA przyjmują: Kantor własny — Częstochowa Aleja II Nr. 38 — kiosk „Świt” na Wystawie, w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, w Noworadomsku p. A. Kałczyński, w Dąbrowie p. Jan Dziekan, w Rakowie p. Leon Piotrowski, w Warszawie p. F. Syrewicz

Warunki prenumeraty:
Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 kop. 50, miesięcznie kop. 50 wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów.

Geny ogłoszeń:
Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem kop. 30, po tekście k. 10. obok tekstu (nadesłane) k. 50, nekrologi k. 20. Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyr. az